

Kedves Szűcs Teri,

két emléket hozott elő gyorsan a megrázó könyved, melyet én kötelező olvasmányá tennék. Kötelező olvasmány felnőtteknek, olyanoknak, akiknek vannak szerettei, akiknek vannak idős ragaszkodói, életet megjárt emberei. Tizenhat-hét éves voltam, amikor a nagyanyám szépen, módszeresen, három év fekvés után kisóhajtozta magát a másik szobából. Egyszer csak nem akart élni. Ha szüksége volt, megverte bottal az ágytámlát, én meg tartottam őt a vödör fölött. Honnan is lett volna pelenka, ilyesmi. A hetvenes évek. Aztán nem sokkal később Szegeden a Mars téren találtunk egy kóborló bácsit, na, őt hazavinni, a körút második oldalára. Órák teltek el, száz ajtón csöngettünk, kopogtunk. Egyszer a József Attila sugárúton hívott be egy öregember a házába, segítsük megsütni neki a hatalmas sárgászöld, szaglós oldalast.

Amikor anyuka kovidós lett, három hét után szóltak, hazaadják. Anyuka egyedül él a leromlott, elhagyott, kifosztott, munkahelyet elvétve kínáló, a legszegényebbeket a közmunka függésébe nyomorított, földbárók uralta magyar vidék legközepén. Tudod, ez olyan világ, hogy ha kifizeted a munkást előre, mert persze kéri a díjazást, hát nem fogja befejezni, ott hagyja félbe neked a gödröt, a csövet, a vakolást, a szerelést, a bontást, bármit. Már kétszer jártam így. Gyanakodnod kell, az óvatosság bizalmatlansággá lesz, mert becsapnak, faktum, te megfőhetsz a magad szegyenében. És tízből kilencszer tényleg. Anyukát úgy adták oda a telített kovidkórházból, hogy nem tudott járni és magatehetetlen volt, kissé még zavart is, én meg ott álltam, mint a hülyegyerek, fürdetés, pelenkázás, és a harmadik ájulása után már nem is tudtam emelni, a szomszédnak kellett szólni az őszi hajnal nyirkos ködjében, átjött. Segített, ő is ápolja valamelyik szülését, különösebb segítség nélkül. Aztán szereztem egy ápolónőt, aki éppen vált, és ettől annyit beszélt szegény, hogy anyuka inkább megrázta magát, és erőre kapott.

Igazán megrendítő könyvet írtál – *Visszatért hozzám az emlékezet*, Magvető –, Teri, nem is tudnám hirtelen meghatározni a műfajt, mert tele van szépirodalmi és esszéisztikus futammal, társadalomrajzzal, lélektannal, személyességgel és tárgyilagossággal. És mi a biztosíték, hogy mi maholnap nem kerülünk efféle állapotba. Az elmére ereszkedő köd mikor vezet át bennünket egy másik, elhalkuló, elsatírozott

világba. Itt, ahol lakunk most Pesten, a szomszéd néni egyszer csak nem tudta kinyitni az ajtót. Valahogy kijöttem a kétségbeesett szavakra, gyorsan intézetbe került, és most csönd uralja a kislakását. Egy barátom édesanyját gyorsan fölvtették egy fizetős intézetbe, ahol még szerelmes is lett, bár a fiát már nem föltétlenül ismerte meg. De akinek nincs ez a pénzügyi lehetőség, mit is tehet. Az állam cinikus közönyvel kezeli a gondozás szolgáltatóját, a rászorulókat, a kényszerhelyzetbe került családtagokat, oldd meg családilag, önerőből, a megtakarított sajátból. Hát, ja. Nem Közép-Európa. Ez a rideg, pofátlan, korrupt keleti sztyeppetempó. Ez maradt, te jó ég, a társadalmi szocializáció alapja, az államod továbbra is bármikor becsaphat, és be is csap, mint egy máskülönben mindentudó, mindenről könnyen véleményt nyilvánító mesterember, magadra hagyhat, és magadra is hagy. Az állam istent csinál magából, szolgálóit – minisztereit, illetékeseit, szolgálélcú apparátusát – ennek az istennek a föltétlen kiszolgálójává keni föl, kény, kedv, gög, saját zseb. A szolidaritás luxus vagy csoda. Ha lyukas az államháztartás zsakja, kiküldi az értelmezhetetlen, de lélegzetelállító gázsámlákat kisnyugdijasok ezreinek, és puszi. Nekem azért is volt releváns élmény a könyved, Teri, mert megtudhattam, hogy a demencia, ami hallatlan türelmet, munkabírást kíván a gondozótól, nem egy statikus, beállt állapot, hanem ingadozó, bonyolult, változékony és strukturált élethelyzet. Hogy a demens ember tanítható. Hogy vannak emlékei, de még rövid távon is. Hogy maradnak vágyai, érzelmei, lesznek kívánságai, marad benne düh, szorongás, öröm. Hogy a demens nem föltétlenül történet nélküli ember, vagy nem csak annak a története, aki ápolja, gondozza napról napra, akár éveken át. A demens ember benne marad egy történetben. Dráma, hogy az egészséges és a beteg története hogy jár át a másikéba.

ERIK
Musica
Morricone

nic
ne

PERI

RINO

RINO

Ára: 980 Ft

Előfizetőknek: 500 Ft

Ayhan Gökhan

Bíró József

Busch Péter

Horváth Eve

Matt Sedillo

versei

Jánoki-Kis Viktória

Szemerédi Fanny

Szepesi Kornél

prózája

A biblioterápia

olasz és magyarországi gyakorlatai

Beszélgetés Marco Dalla Valléval

Bencsik Orsolya

Csákvári Lilla

Dávid Kinga

írásai

Zalán Tibor Géczi János római képmunkáiról

Diákmelléklet

Rozsos Eszter az irodalomterápiáról

